

KMETSKI LIST

Izhaja vsake srede. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamke za odgovor. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Za gospodarsko in duševno neodvisnost

Zborovanje kmetске mladine. — Misijonarsko delo na vasi. — Tekma koscev. — Vas je prva.

Preteklo nedeljo je imela »Zveza društev kmečkih fantov in deklet« svoj letni občni zbor. O zboru poročamo na drugem mestu — tukaj hočemo objaviti le nekaj splošnih pripomb o velikem pomenu te kulturne organizacije za našo bodočnost.

Odkar je kmet iz staroveškega sužnja in srednjeveškega tlačana postal svoboden človek in svoboden državljan, ki ima pred postavo enake pravice kakor bogataši, mora iti vse stremiljenje kmeta za tem, da si ustvari neomajne temelje za svojo svobodo. Ti temelji pa so: gospodarska in duševna neodvisnost.

Danes je kmet enakopraven — tako do loča postava. Kmetu se ni treba več nikomur pokoriti kakor samo postavi. Nad njim ne leži več kakšna grajščinska samovolja in objestnost prešernih plemenitašev, ampak on sam odločuje o sebi — njegovo voljo omejuje samo postava.

Svoje svobode pa tudi po postavi svobodni kmet ne more uživati v polni meri, če ni gospodarsko svoboden in neodvisen. Kmet, ki je danes zadolžen in zaslužjen kapitalu, je neodvisen le na papirju, v resnici pa je včasih še na slabšem in še pod hujšim pritiskom kakor je bil v dobi tlačanstva.

Tega stanja in tega položaja pa se mora kmečko ljudstvo tudi zavedati; brez zavednosti in temeljitega spoznavanja svojega položaja za kmeta ni pomoči. Le kdor se zaveda tega, na čem je, bo imel tudi voljo, da si iz svojega nerodnega in nevarnega položaja tudi pomaga.

Kmet je danes svoboden državljan — tudi to pravi postava. Državljske svobode pa ne more izkoriščati in ne more v nobeni stvari svobodno odločevati, če ni duševno svoboden in duševno neodvisen. Podlaga duševne svobode in neodvisnosti pa je izobrazba.

Državljska in duševna svoboda sta našim kmetom zajamčeni s postavo že dolgo vrsto let. Če pa pogledamo, kaj in koliko nam je koristila ta velika pravica, vidimo, da ni imel kmet od tega skoro nobene koristi, ampak je bil vedno lahek plen raznih zapeljivcev, katerim je kmet nasedal zaradi svoje prepričane in preskromne izobrazbe, zlasti zaradi svoje prepričane državljanske izobrazbe. Imel pa kmet te izobrazbe ni, ker mu je nihče ni dal, ne šola, ne »šolani ljudje« (inteligence), ne časopisje in sploh nihče. Zato pa je bil kmet vedno le žoga v rokah pretkanih ljudi, ki so ga metali iz kota v kot, sam si pa ni znal pomagati.

Če bi bili pri nas preskrbeli že pred nekaj desetletji za pravo in temeljito kmečko

— zlasti za državljansko izobrazbo, bi stali naši kmetje vse drugače kakor stoje danes!

Kar pa drugi kmetom niso dali, to si mora dati kmet sam iz svoje moči. Kmet si mora sam poskrbeti za tisto izobrazbo, ki jo potrebuje in jo bo tudi dobil, če bo le imel trdno in odločno voljo, in širjenje te izobrazbe je glavna naloga naše kmečke mladine.

Dolžnost starejše generacije pa je, da svojo mladino v tem stremiljenju krepko in z vsemi močmi podpira.

Novi kmečki rod noče biti več igrača in noče biti več žoga v rokah raznih demagogov, ampak hoče biti sam tako izobražen, in se hoče sam dvigniti do takega spoznanja, da je nihče več ne bo mogel vleči za nos! Novi kmečki rod noče več samo verjeti na lepe (čeprav dostikrat zelo lažnjive) besede drugih, ampak si želi lastnega spoznanja v vseh ozirih, da ne bo ostala pod večnim duševnim jerobstvom »šolanih ljudi«, ampak da se bo znala sama voditi.

To je visoki cilj našega mladega kmetškega pokreta, ki ga bo mladina brez dvoma tudi dosegla.

Kmetška mladina ne mara biti več ne telesni ne duševni hlapec, ampak hoče biti gospod. To pa bo dosegla s tem, da si pribori z znanjem svojo popolno gospodarsko in duševno neodvisnost.

Občni zbor.

V nedeljo, 21. t. m. se je vršil v Ljubljani občni zbor »Zveze kmetških fantov in deklet«. Na občni zbor je prihitela naša kmetška mladina iz cele banovine; zastopniki društev kmetških fantov in deklet so zastopali društva Dramlje, Sv. Jurij ob Ščavnici, Zapoge, Škocijan, Krko pri Stični, Orle vas, Medvode, Bičeno vas, Trgovišče, Notranje gorice, Zelimlje, Ribnico na Dol., Središče ob Dr., Sv. Bolfenk pri Središču, Frankolovo, Sv. Jurij ob Taboru, Stranice pri Konjicah, Beričevo in celjski, novomeški in ljubljanski pododbor. Udeležilo se je občnega zbora tudi veliko uglednih oseb ter zastopnikov raznih ustanov. Ob pol 11. uri je otvoril občni zbor Zvezin predsednik Ivan Kronovšek iz Orle vasi v Savinjski dolini. V iskrenih besedah je pozdravil vso veliko številno zbrano kmetško mladino, imenoval pa gg. bivšega ministra Ivana Puelja, Albina Prepeluha, dr. Rika Fuxa, zastopnika Sokola inž. F. Zupančiča, predsednika Zveze ravnatelja Zveze slov. zadrug F. Trčka, urednika Milana Mravljeta, zastopnika akademskega kluba »Njiva« Alojza Gregorčiča, zastopnika Kmetijske tiskovne zadruge Stanka Tomšiča, ravnatelja »Ekonom« Soršaka in vladnega zastopnika dr. Mašero.

Po prečitavanju zapisnika zadnjega občnega zbora je govoril Zvezin poslovodni podpredsednik

tov. Dolfe Schauer, ki je z zadovoljstvom ugotovil, da je Zveza v pretekli poslovni dobi izvršila mnogo plodna dela. Poudarjal je tudi, da smisel za kmetški pokret zelo raste ter da to jasno izpričuje dejstvo, ko se povsod ustanavljajo nova društva, v katerih agilno deluje naša kmetška mladina. Zveza pa je skušala tudi vzgojiti dobrih prosvetnih pionirjev, ki bi vodili vse prosvetno delo na vasi; v ta namen je priredila dva jako lepo uspela prosvetno organizatorična tečaja, na katerih je bilo okoli sto udeležencev iz vse Slovenije. Zveza je sodelovala prijateljsko tudi z drugimi prosvetnimi in kulturnimi organizacijami, predvsem s Sokolom in Zvezo kulturnih društev. V pretekli dobi je napravila Zveza velik korak naprej ter jasno začrtala svoje kulturno delo na vasi.

Za tem je poročal Zvezin tajnik tov. France Gerželj. Uvodoma je predlagal, da gre v teh dneh tročlanska deputacija Zveze k banu dr. Marušiču, da se mu zahvali za njegovo naklonjenost ter ga prosi, naj raztolmači Nj. Vel. kralju v imenu Zveze kmetških fantov in deklet izraze vdavnosti. Vse zvezino delovanje in stremiljenje je težilo za tem, da aktivizira ter usposobi kmetško mladino za prosvetno delo na vasi; da najde primerno in odgovarjajočo zaposlitev članstva, bodisi s prirejanjem različnih prosvetnih, gospodarskih, gospodinjstkih in strokovnih tečajev. Velika ovira pri delovanju pa je to, da nimajo društva lastnega krova, pod katerim bi se vsa mladina zbirala. Da ni bil dosežen cilj v popolni meri, je pa krivo tudi dejstvo, da je primanjkovalo sodelavcev bodisi šolanih inteligentov ali pa kmetških fantov in deklet nadarjenih s prirodno bistroumnostjo, sodelavcev, ki bi poznali resnične težnje naroda ter šli in opravljali ono naravno misijonsko delo, ki je zaobseženo v tistem majhnem podrobnem delu, ki je prepotrebno za uspešno rast vsakega pokreta. Vendar pa se je v kratkem času zelo mnogo storilo, kar tudi izpričuje oba tečaja Zveze ter mnoge kulturne prireditve vseh društev. Zveza šteje nad 35 društev s 1629 člani, vendar pa v tej številki še ni jasno prikazan ves pokret, zakaj po vseh naših vaseh so raztreseni kmetški fantje in dekleta, ki v smislu pokreta delujejo, ki pa niso še formalno organizirani.

Namesto odsotnega blagajnika tov. Junca je podal blagajniško poročilo tov. Jože Kramar.

V imenu revizijskega odbora Zveze je izjavil tov. Milan Mravlje, da je našel vse v najlepšem redu ter je nato predlagal odboru absolutorij s pohvalo. Ta absolutorij je občni zbor vzel z odobravanjem na znanje.

Novi odbor.

Po petminutnem odmoru so se vršile volitve, ki izkazujejo, da se je odbor zelo pomnožil ter

je od njega pričakovati še večjih uspehov. V Glavni odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši in tovarišice: Potočnik Franc, Frankolovo; Gomišček Gavro, Celje; Klinc Ladislav, Gorenje polje; Zorko Cvetko, Družinska vas-Bela cerkev; Peršina Jože, Toplice pri Nov. m.; Šimenc Alojz, Beričevo; Blaž Jože, Tomačevo; Janhar Valentin, Medvode; Nemeč Ivan, Slov. Konjice; Šavara Ivan, Središče; Hočevar Alojz ml., Struge; Kramar Alojz, Zelimlje; Hočevar Alojz Zapoge; Alič Rezika, Notranje gorice; Arhar, Št. Vid nad Lj.; Fran Trček, ravnatelj, Ljubljana; ing. Tržan, Ruše; Ivan Peček, Ribnica na Dol. V izvršilni odbor pa: Ivan Kronovšek, predsednik, Orle vas; dr. Maček Viktor, I. podpredsednik, Ljubljana; dr. Igor Rosina, II. podpredsednik, Maribor; France Gerželj, tajnik, Ljubljana; Stanko Deu, blagajnik, Ljubljana; odborniki: Josip Junc, Ljubljana; Jože Bradač, Ljubljana; France Kovič, Ljubljana; dr. Janže Novak, Ljubljana; Jenko Marjanca, Ljubljana; Marn Pavel, Ljubljana; ing. Štrajner, Ljubljana; Škrabar Stane, Fr. Šobar, Toplice; Ivan Brecljnik, Šiška; Anton Knez, Vič; Cuček Zoranka, Ljubljana; Albert Slavoljub, Račje. **Revizijski odbor:** Jože Kramar, Ljubljana; Milan Mravlje, Ljubljana in Joso Cuček, Ljubljana.

Pozdravi.

Po volitvah so pozdravili zbrano kmeto mladino posamezniki in zastopniki raznih gospodarskih in kulturnih ustanov. Prvi je pozdravil zborovalce bivši minister tov. **Ivan Pucelj**, ki je izvajal: Pozdravljam vas v svojem in imenu starejše generacije, ki gleda z veseljem in dopadanjem na vaše delo. Vi ste tisti, ki morate orati ledino, vendar pa od tega trdega dela lahko pričakujete največ uspehov. Prej je bila vas pozabljena. **Znane so vam pa kraljeve besede, da je vas prva.** Zavedajte se tega ter opravljajte svoje dolžnosti, zakaj, če se zavedate dolžnosti in jih tudi izpolnjujete, lahko tudi uživate vse pravice, ki vam gredo. Vas ima pravice in dolžnosti. Dolžnosti so ji nalagali vsa leta, s pravicami pa je bila bolj slaba. Ker so bile razmere take, stari pač niso imeli dovolj uspeha, vi jih boste pa imeli, ker greste na delo z mladeniškim ognjem. Kot je dejal vaš tovariš, na misijonarski način morate zgrabit za prosvetno delo v vasi s požrtvovalnostjo in ljubeznijo. In trda ledina, ki jo orjete, vam bo hvaležna za vaše delo.

Zborovalci so z odobravanjem in navdušenjem sprejeli pozdrave svojega tovariša ministra Ivana Pucelja. Nato je pozdravil zborovalce inž. **F. Zupančič**. Navdušen je, ko vidi toliko zbrane mladine, ki se resno zanima za vsa pereča vprašanja. Posebno za vprašanja v gospodarstvu, ki zelo trpi vsled občutne krize. Mladina bo tista, ki bo prebila jeklen obroč, ki se stvarja ter našla predor na svetovni trg. Z združenimi močmi se da mnogo napraviti, z organizacijo v združništvu.

Sokol kmeti mladini.

Dr. Riko Fux je pozdravil zbrane v imenu Sokola, s katerim prijateljsko in vzajemno sodeluje Zveza. Za njim pa je izvajal tov. dr. Janže Novak besede o Kmeti Prosveti ter povdarjal potrebo starešinske organizacije veze. Povsod tam, kjer so društva kmeti fantov in deklet, naj se ustanovi tudi starešinska organizacija »Kmeti Prosveta«, ki naj roko v roki deluje z društvom za doseg ciljev kmetkega gibanja. Zbrati je treba vso prirodno in vso šolano inteligenco, ki je spoznala veliko in važno misijo kmetkega gibanja. Izrekel je tudi najtoplejše zahvalo dosedanjemu podpredsedniku tov. Schauru za vse njegovo plodonosno delo, ki ga je opravljal skozi štiri leta v Zvezi. V iskrenih besedah pa je pozval tudi predsednika Iv. Kronovška ter novega podpredsednika tov. dr. Mačka, naj se z vneto zavzame za pokret kmetke mladine, kajti mnogo dela je odvisnega ravno od njiju.

Zatem so pozdravili zborovalce še naslednji: Stanko Tomšič v imenu Kmetijske tiskovne zadruge in tov. Alojz Gregorič v imenu akadem-

skega kluba »Njiva«. Tov. predsednik se je vsem najtoplejše zahvalil za izražene pozdrave.

Sokolske čete in naša društva.

Sledil je referat tov. dr. Mačka o Sokolstvu in Društvih kmeti fantov in deklet, kjer je pokazal v sokolskih četah odnosno sokolskem pokretu novega činitelja na polju prosvete v vasi. Povdarjal je predvsem, naj sodelujeta kmeto-mladinski pokret in Sokol v prijateljskih odnosih. Od navzočih, kakor tudi od zastopnika Sokola, je bila sprejeta nato naslednja resolucija:

Resolucija:

Na občnem zboru Zveze kmeti fantov in deklet dne 21. junija 1931. združena kmeti mladina pozdravlja v sokolskem pokretu na vasi novega prosvetnega činitelja, ker uvideva utemeljenost sokolskega pokreta v njegovih telesnih in duševnih vzgojnih nalogah in vzgoji državljske zavesti.

Smatra pa, da sokolski pokret kot vsedravnji in vsenarodni ne more izčrpati tudi vseh tistih nalog, ki si jih je zadal naš pokret, stremeč izrazito po kulturni in gospodarski osamosvojitvi ter duhovni samostojnosti kmeta po kmeti mladini.

Zato se bo naša organizacija ravnala tudi napram sokolski organizaciji, ki se na vasi širi po četah po preizkušenem načelu prijateljskega sodelovanja. V dolžnost si bomo pa šteli, da bomo kot posamezniki vedno stali v ospredju sokolskega pokreta na vasi, ker bi sicer ne prišlo do veljave in samemu pravilniku sokolske čete postavljeno načelo, da veljaj četa predvsem kmetu in njegovemu dvigu. Pozivamo tedaj naše fante, da zavzamejo v sokolstvu na vasi prve vrste, ker bodo sicer prirodno potisnjeni v ozadje, tako da bi četa izgubila svoj osnovni pomen.

Delo na vasi naj se torej med društvom in četo razdeli tako, da tvorita oba delovno celoto, odnosno delujeta vzporedno vsako posvečujoč posebno pažnjo svojstvenim nalogam.

O potrebnosti čim prijateljskega sodelovanja med Sokolom in Društvu kmeti fantov in deklet sta še govorila tov. dr. Novak in tov. R. Fux.

Nato pa je predsednik Iv. Kronovšek zaključil zelo uspešno zborovanje kmetke mladine ter predvsem pozival, naj se slehernik, ki se bo vrnil v svojo vas, posveti vse svoje razpoložljive sile napredku vasi v kulturnem, gospodarskem in socialnem oziru, ker bomo le na tak način dosegli lepšo in boljše bodočnost našega naroda.

Tekma koscev

Popoldne pa je priredila Zveza v Beričevem pri Ljubljani veliko in zelo uspešno tekmo koscev za naslov prvaka Dravske banovine. Kljub obetajočemu dežju so se zgrinjale množice kmetkega in tudi mestnega prebivalstva v Beričevo, da si ogledajo zanimivo tekmo in vidijo, koliko lepote je v kmetkem delu na vasi. Na prostranem travniku se je zbrala nad 2 tisočglava množica. Po tretji uri je prikorakalo na travnik 39 koscev s kosami na ramah. Lepa vrsta zdravih in krepkih kmeti mladeničev, ki so se šli kosat za naslov prvaka. Na travniku, kjer so bili odmerjeni posamezni pasovi, so se kosci po-

Kdo bo prvi? — Tekmovalci med košnjo.

terpentinovo milo
idealno in hitro očisti
Vaše perilo!

stavili vsak k svojemu pasu ter so na dano znamenje pričeli tekrovati. Tekma je bila zelo naporna, ker je pred nekaj dnevi toča popolnoma pobila travo. Vendar pa je bilo veselje gledati tekmujoče kosce, za katerimi so v trenutkih rastle redi pokošene trave. Pa tudi dež je pričel polagoma nagajati. Za glavno tekmo se je vršila še tekma koscev-škricev.

Silen naliv je privedel mnogo ljudi v zavetje pri Iv. Gradu, kjer se je vršila zelo lepa in dostojna kmeti prireditve. Tam so tekmovalci čakali na rezultat, ki ga je komisija kmalu nato razglasila.

Prvo nagrado in ime prvaka je dobil Avsee Jože iz Beričevega, ki je najhitrejši in najčistejši kosil. Zastopnik bana g. dr. Brezigar mu je osebno izročil banovo nagrado, uro z verižico, zastopnik Zveze pa Din 200.—. Prisotni so zmagovalcu navdušeni čestitali. Za tem pa je dr. Novak, ki je pred razglasitvijo imel na zbrane lep govor o lepoti kakor tudi vsej trdoti kmetkega dela, klical imenoma še naslednje zmagovalce: I. b nagrado je sprejel Ivan Oevirk iz Sv. Jurija ob Taboru; sprejel je brzoklepalnik (darilo firme F. Kratz, Stražišče) in 150 Din ter naslov prvaka v čistoči košnje. Sledijo Mastnak Ludvik iz Dramelj, ki je sprejel darilo Zveze slov. zadrug (uro) in 100 Din; Guštine Jože iz Beričevega je sprejel razpršilec, dar Kmetijske družbe in 50 Din; Zle Franc iz Beričevega je sprejel uro budilko, dar Kmetkega lista in 50 Din; Majdič iz Beričevega je sprejel pnevmatiko, dar Firme »Centrac« in 25 Din; Kramar Alojz iz Zelimelj je sprejel listnico, dar Grude in 25 Din; Ivan Kronovšek iz Orle vasi knjige »Kmetijske matice« in 25 Din. V celoti je bilo obdarovanih 26 tekmovalcev, ki so sprejeli razne nagrade, sama darila »Jutra«, firme Ahačič iz Tržiča, Globočnik iz Tržiča, Schneider in Verovšek iz Ljubljane, Breznik iz Ljubljane, Zalta iz Ljubljane.

Pri tekmi koscev-škricev je dobil prvo nagrado Igljč Leo, magistratni sluga v Ljubljani; drugo urednik Milan Mravlje; tretjo Toplak Josip in četrto (tolažilno) Kocjan Franc. Vsi so dobili umetniško izdelane diplome, ker pač še niso pozabili vihteti kose.

Politične vesti

SPREMEMBE V KRALJEVI VLADI.

Uradno poročajo: Z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 19. junija t. l. so bili postavljeni:

dr. Kosta Kumanudi za ministra trgovine in industrije;

dr. Stanko Šibenik, za ministra za šume in rudnike;

Dušan Serneč za ministra gradb;

dr. Stanko Švrljuga za ministra brez listnice;

dr. Nikola Precca za ministra brez listnice;

Mirko Neudorfer za ministra poljedelstva;

dr. Djordje Djurić, poslanik v Londonu, za ministra financ;

dr. Marko Kostrenčić, univ. prof. v Zagrebu, za ministra za socialno politiko in narodno zdravje.

Te izpremembe v resorjih so bile izvršene v popolnem soglasju vseh članov kabineta, diktirala pa jih je potreba še intenzivnejšega in soglasnejšega dela na vseh gospodarskih vprašanjih, ki jim vlada posveča največjo pažnjo.

Jurju Demetroviću, dosedanjemu ministru za trgovino in industrijo, je bila sprejeta ostavka, ker ni soglašal z izpremembo resora.

Najvažnejši politično-gospodarski dogodek preteklega tedna je

POSLANICA PREDSEDNIKA ZEDINJENIH DRŽAV HOOVERJA

vsem vladam, kjer predlaga, naj se vsa plačevanja meddržavnih dolgov ustavi za eno leto.

Ta predlog je ogromne važnosti za gospodarski in finančni položaj vsega sveta; vsled odgoditve plačevanja dolgov bo imela cela vrsta držav možnost, da se gospodarsko okrepe. V prvi vrsti pa se tiče ta predlog Nemčije in plačevanja nemških reparacij in samo zaradi Nemčije je bil ta predlog tudi postavljen. To je zelo važna politična okolnost.

Nemške reparacijske dajatve znašajo na milijarde zlatih mark. Toliko gotovine pač ne premore ves svet. Nemčija torej ni mogla drugače plačevati kakor z blagom, predvsem z industrijskim. Nemški izvoz industrijskega blaga pa je ogrožal vse domače industrije drugod in zato so se povsod nemške konkurence branili. Kakor hitro pa nemška industrija ni mogla več uspešno prodajati svojega blaga, se je začela v Nemčiji širiti grozna brezposelnost, vsled brezposelnosti pa se je začela pojavljati na obzorju silna socialna kriza in vprašanje socialne prekucije v Nemčiji je postajalo vedno bolj grozeče. Zadaj na obzorju pa se je pojavljala temna senca — Rusije...

Grozečo nevarnost so začeli najprej razumevati v Angliji, nato pa tudi v Ameriki. Povsod so spoznali, da ne gre napenjati strune preveč in baš v trenutku že zelo velike nevarnosti se je odločila Amerika, ki je glavni upnik cele Evrope, da le raje počaka na plačilo dolžnih svot, če tudi druge države počakajo, kakor pa da bi riskirala splošen gospodarski polom v Evropi, ki bi potegnil za seboj tudi Ameriko, ki je v zelo obilni meri zainteresirana na tem, da njeni evropski dolžniki ne propadejo popolnoma. Amerika je torej napravila to, kar napravi vsak pameten upnik: boljše je dolžniku v sili pomagati in ga držati, da bo lahko še naprej poravnal svoje obveznosti kakor ga pa poglati na kant in s tem tudi sam priti ob vse terjatve.

Majdica hoče pomagati.

Mamica pere perilo in mala Majdica ji hoče pomagati; mamica se pa smehlja: „Ne potrebujem prav nobene pomoči, saj sama nimam kaj delati. Vzajem Schichtov Radion in on pere sam“. Nato čita Majdica skupaj z mamico lepe Radion-pravljice.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

V Nemčiji, v Angliji in v Ameriki so s ponudbo predsednika Hooverja silno zadovoljni, čeprav vedo, da se bo izpad nemških plačil v njihovih državnih proračunih precej poznal. Manj zadovoljna pa je Francija, ker se Francozi boje, da ne bi postala Nemčija premočna, če pride do sape. Vsled odgoditve plačevanja nemških reparacij pa vtegne biti prizadeta do neke mere tudi naša država, ker ima tudi ta nekaj deleža na nemški vojni odškodnini.

Na vsak način pa pomeni ponudba predsednika Hooverja nov mejnik v političnem in gospodarskem razvoju Evrope, mogoče pa tudi v razvoju vsega sveta.

Drugi važen dogodek so

VOLITVE V BOLGARIJI.

Tam je vlada s svojo listo popolnoma propadla in opozicija, v kateri se nahaja tudi bolgarska kmečka stranka, si je priborila okoli 170 mandatov, vlada pa komaj 70. Niti dosedanji ministrski predsednik Ljapčev ni bil izvoljen. Bodočnost bo pokazala, kakšnega pomena bo nova večina za odnošaje med nami in Bolgari.

Volitve imajo tudi na Grškem. Tam bo vlada zmagala na celi črti in ostalo bo po vsej priliki vse pri starem.

NA ČEŠKEM

pa je vzbudila veliko pozornost afera bivšega ministra Stribernega. Obdolžili so ga namreč raznih korupcijskih afer in so mu jih tudi dokazali. Naprej bo govorilo sodišče. Za javno moralo na Češkem je zelo značilno, da je Čehom na morali in poštenju več kakor na »ugledu« te ali one stranke oziroma na »prestižu«. Na Češkem ne drži načelo, da mora stranka svojega nevrednega člana v vsakem slučaju varovati zaradi svojega »ugleda«, ampak velja načelo, da mora stranka sama iz svoje moči nevredne ljudi izločiti iz svoje srede, če hoče ostati poštena in veljavna.

V ITALIJI

traja spor med Vatikanom in fašizmom naprej. Zaenkrat še ni videti, da bi hotela vlada popustiti.

Precej skrbi pa povzroča italijanski vladi gradba novih francoskih vojnih ladij. Na Francoskem so namreč sklenili zgraditi več velikih vojnih križark, ki bi prekašale po svoji moči nemške oklopnice, ki so zgrajene na poseben način. Ker pa ni ravno neobhodno potrebno, da bi plule francoske križarke kedaj le v nemške vode, ampak plovejo lahko tudi drugam, je vznemirjenje v Italiji razumljivo, ker utegne biti s tem tudi Italija prisiljena svojo vojno mornarico z velikimi stroški povečati.

Likvidacija agrarne reforme.

Uradno poročajo: Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za kmetijstvo po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih. Zakon o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih končno likvidira vprašanja agrarne reforme na veleposestvih. Na podlagi paragrafa 2. tega zakona se smatra za veleposestvo v Dravski banovini posestvo z nad 87 katastralnih oralov obdelane zemlje ali 174 katastralnih oralov zemlje sploh.

Za našo vas.

Gosp. ban dr. Drago Marušič je sklenil ustanoviti pri kr. banski upravi poseben referat za kmetijsko-socialna vprašanja. Referat bo poverjen ravnatelju OUZD g. dr. Jože Bohinjcu.

Odkrito in z resničnim zadovoljstvom moramo pozdraviti ta važen sklep g. bana, ki naj uredi ono važno in težko vprašanje naše vasi, ki je bilo do sedaj najbolj zanemarjeno in na katerega je naša »Kmetiska prosveta« in Zveza agrarnih interesentov ob vsaki priliki pokazala.

Ban dr. Marušič na obisku v krajih, kjer je toča uničila vse pridelke.

V ponedeljek je obiskal ban dr. Marušič po toči poškodovane kraje v Savinjski dolini, v celjski okolici in v laškem okraju. Spremljali so ga povsod zastopniki državnih oblasti in občin, ki so dajali potrebna pojasnila. Gospoda bana so povsod pričakovale deputacije kmetov, ki so mu tolmačile želje prebivalstva. G. ban se je za težave kmetov povsod iskreno zanimal in je vsem s svojimi lepimi besedami vžil novega poguma. Za prvo pomoč nesrečnežem, ki jim je neurje vzelo vse, je izročal na licu mesta večje in manjše podpore, izdatnejšo pomoč pa je še obljubil, čim bo škoda natančneje ugotovljena.

Ljudstvo je g. bana povsod hvaležno pozdravljalo, zavedajoč se, da je skrb za njegov blagor v dobrih rokah.

Rok, določen za nabiranje članov Kmetijske Matice se bliža koncu. Zato vljudno opozarjamo vse gg. poverjenike in jih prosimo, naj nabiranje pospešijo, da bo zaključek pravočasen in število članov čim lepše. Vsem bralcem Kmetijskega lista pa odločno svetujemo, naj se takoj prijavijo za člana Kmetijske Matice, da bodo dobili za borih 20 Din 4 lepe in koristne knjige, med temi knjigo o **zadružništvu** in knjigo o **davkih**. Tovariši, naročite, čitajte in širite svoje kmetijsko-strokovno čtivo, ker zahtevajo to Vaše lastne koristi!

Jugoslavija ima 14 milijonov prebivalcev.

Te dni je bilo zaključeno popisovanje prebivalstva Jugoslavije. Iz popisa je razvidno, da je Jugoslavija v teku 10 let napredovala za 2 milijona duš in da šteje danes 13.929.988 prebivalcev.

Posamezne banovine štejejo:

Dravska banovina: površina 15.936 kvadratnih kilometrov, prebivalcev 1.120.549, od tega 540.162 moških in 580.387 žensk, gospodinjstev 231.734. Porast v zadnjih desetih letih 7-97% ali številčno 8.711 prebivalcev. Na 1 kvadratni km pride 70-32 prebivalca (pred 10. leti 65-12). Na eno gospodinjstvo odpade 4-84 osebe (pred 10. leti 4-89).

Savska banovina: 2.603.633 prebivalcev, na kvadratni km 70-16.

Vrbaska banovina: 1.008.190 prebivalcev, na kvadratni km 40-54 prebivalca.

Primorska banovina: 882.920 prebivalcev, na 1 kvadratni km 45-19 prebivalca.

Drinska banovina: 1.693.073 prebivalcev, na 1 kvadratni km 57-24 prebivalca.

Zetska banovina: 910.350 prebivalcev, na 1 kvadratni km 29-61 prebivalca.

Dunavska banovina: 2.310.220 prebivalcev, na 1 kvadratni km 70-60 prebivalca.

Moravska banovina: 1.452.977 prebivalcev, na 1 kvadratni km 55-42 prebivalca.

Vardarska banovina: 1.656.348 prebivalcev, na 1 kvadratni km 42-60 prebivalca.

Uprava grada Beograda: 291.738 prebivalcev, na 1 kvadratni km 1205-53 prebivalca.

Vsega skupaj meri kraljevina Jugoslavija 248.665 kvadratnih kilometrov, število prebivalstva pa znaša 13.929.988 in sicer 6.894.091 moških in 7.035.897 žensk. V primeru z letom 1921 je prebivalstvo narastlo skoraj za 2 milijona. Takrat je namreč znašalo število prebivalstva 11.984.911.

Jakobu Brezniku v spomin.

V ponedeljek je umrl ugleden posestnik, dolgoletni župan, načelnik Kmetijske podružnice, član načelstva tukajšnje Posojilnice, kmet Jakob Breznik. Povsod spoštovan mož je bil vedno in povsod pravi kmet. N. v. m. p.!

Sključene majhne postave je bil, okrog vratu je imel zavito ruto, težke škornje je nosil, okoščenele hrapave roke so pričale o njegovem delu. Sivi lasje so pokrivali glavo, ustnice so vedno izražale trpljenje. Pogled mu je bil vedno oprt v pot, po kateri je šel. Oziral se ni. Ob vznožju brega si je oddahnil, položil desnico na koleno in težko dihal. Nagubančeno čelo je izražalo težke skrbi današnjega kmeta. Ko je srečal poznanca, se je za hip ustavil, rekel par besed in zopet se zatopil v svoje misli.

Neustrašenost in odkritosrčnost sta mu bili glavni lastnosti. Zavedal se je svojega stanu. Popolen kmet! Malokdaj je spregovoril, vedno le s prevdankom. Njegovi govori so bili plod stvarnih misli. Bil je enak svojemu sovrstniku, pokojnemu Jakobu Nemcu.

Vedno se je zavedal svojega kmetijskega porekla, povsod je zagovarjal in bil ponos svojemu stanu. Objektivno v svojem mišljenju je obsojal vse, kar ni odgovarjalo stvarnim izkušnjam. Hinavstva ni poznal. Vsakega je zalučal v obraz, kar mu ni bilo prav. Njegova vzorno urejena kmetija je pričala o njegovem intenzivnem delu.

Oči so se nam orosile, srce se je krčilo, ko je zadonel glas zvonov farne cerkve oznanjajoč smrt Jakoba Breznika. Zopet smo dobili odprtino v naši zemeljski ladji. Pred tremi leti prvič, danes drugič. Odšel je za svojim najboljšim prijateljem — Jakobom Nemcem. Odšel je prerano.

Dopisi

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo, dne 7. t. m. je zopet stopilo na plan Društvo kmet. fantov in deklet. Vprizorilo je igro »Županova Micka« pod vodstvom tov. Nemca. Težko je v teh dneh hoditi kmetiskim dekletom in fantom k vajam. Povsod je delo. Vendar je igra pokazala sad trudapolnega dela po večernih urah. Starejši diletantje so pokazali že svojo gledališko rutiniranost. Pozdravni govor je imel tov. Nemeč, tov. Kolar je v kratkih besedah opisal kmetisko misel. Sokolski izlet v Ljutomeru, ki se je vršil isti dan je odvil res mnogo ljudi, vendar je treba poudariti, da se je ljudstvo že bolj začelo zanimati za naše prireditve. Upamo in želimo podpore povsod, ne oziraje se na deljena mišljenja.

Podhosta pri Toplicah. Tukajšnje »Društvo kmetiskih fantov in deklet« priredi na Vidov dan v nedeljo, 28. t. m. tekmo koscev, združeno z veliko vrtno veselico, ki se vrši, na vrtu g. A. Turka, nasproti bivše gostilne Bavdek. Začetek ob 3. uri popoldne. Ker je čisti dobiček namenjen za postavitev Društvenega doma v Podhosti, kjer bo obenem tudi dvorana za razne prireditve in sestanke, vabimo vse prijatelje napredka in kmetijske misli, da se prireditve obilno udeležijo.

Unec. Pretekli teden je na Unecu pri Rakeku vedrilo pod kozolcem posestnika Antona Rebea večje število ljudi. Kar nenadoma pa udari strela v kozolec in na mestu sta obležala mrtva Marija Kavčič in njen 5 letni sin, Marija Petrovič pa je obležala nezavestna in so jo obudili z umetnim dihanjem. Pred ognjem so rešili tudi kozolec. Take nesreče ne pomnijo še najstarejši ljudje.

Najbolje kupite

nogavice, damske in moške rokavice, damsko in moško perilo Bengeljevo, puloverje, telovnike (vestje) žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezanine, gumba, DMC prelice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prečermovega spomenika, ob vodi

Orla vas. Tukajšnja »Kmetška sokolska četa« je priredila v torek 9. junija v ljudski šoli predavanje o sokolstvu. Predaval je brat prosvetar Josip Jarh o temi »Nova pota naše mladine«. Predavatelj je podal v svojem predavanju zgodovino sokolstva in njega smernice ter prikazal važnost organizacije tudi za kmetško mladino. Predavanje je bilo lepo obiskano. — Dne 9. junija je umrl prevžitkar g. Ivan Rančigaj v visoki starosti 85 let. Pogreb se je vršil v četrtek 11. junija na braslovško pokopališče. Naj v miru počiva!

Braslovče. Dne 8. junija t. l. se je poročil tukajšnji mesar g. Franc Čilenšek iz Orlevasi z gospodično Rozalijo Puncerjevo iz Malih Braslovč. Obilo sreče!

Parižlje pri Braslovčah. Pretečeni teden je bila skoraj vsak dan nevihta z bliskom in grmenjem. Tako je tudi v ponedeljek zvečer dne 8. junija po mali nevihti treščilo v kozolec tukajšnjega posestnika g. Cizeja. Kozolec je pogorel, obvarovala pa so se vsa bližnja splotja, ki so bila v veliki nevarnosti. Prva je bila seveda na mestu domača požarna bramba, za njo žalska, braslovška, grobeljska, polzelska i. t. d. Pohvalno je omeniti Žalsko gasilno društvo, ki je bilo s svojo avto-motorko kot drugo na kraju požara, dasi je Žalec oddalje od Pariželj dobri dve uri.

Žalec. Antonov sejem, ki se je vršil v soboto 10. junija, je bil zelo dobro obiskan. Živine je bilo prignane mnogo, dočim se je kupčij prav malo sklenilo. Lastniki plemenske živine so se držali starih cen, tudi lepi konji so imeli še dobro ceno. Tudi kramarjev je bilo zelo veliko, prodajali so pa bolj slabo, ker pač ni kupcev. Najživahnejša kupčija je bila gotovo s kosišči, kosami, grabljami, lesenimi vilami in srpi. Pozna se pač, da smo v dobi košnje in žetve.

Gomilsko. Pretečeno nedeljo dne 7. junija je tukaj umrl upokojeni šolski upravitelj g. Ivan Zotter. Bil je dalje časa bolan in sedaj je svoji bolezni podlegel star 69 let. Pogreb se je vršil v sredo popoldne na farno pokopališče, katerega se je udeležila velika množica ljudi posebno gasilci, šolska mladina in tudi stanovski tovariši. Pri odprtem grobu mu je zapel učiteljski zbor ganljivo žalostinko. Za slovo pa so mu govorili g. župnik Grobeljšek, kateremu je bil g. Zotter kakor se je sam izjavil največji prijatelj. Rad ga je imel bolj kot svojega brata. Nadalje se je poslovil od rajnega tudi sedanji šolski upravitelj g. Šega. V imenu učiteljskega društva pa se je v lepo zamišljenem govoru od njega poslovil g. šolski upravitelj Josip Jarh iz Orlevasi. Rajni je bil blag značaj, mehkega srca in vsi, ki so bili njegovi učenci se ga še danes z veliko hvaležnostjo spominjajo kot zelo dobrega učitelja in vzgojitelja. Bil je vnet sadjar, ki je širil to koristno panogo že pred desetletji v svoji okolici in mnogi so lahko njemu hvaležni za sad, katerega danes uživajo. Bil je ustanovitelj in tudi delavec pri raznih društvih in korporacijah. Naj mu bo zemljica lahka, preostalim pa naše sožalje.

Parižlje. V sredo 10. junija je na tragičen način preminul g. Matija Bošnjak. V hipni zmedenosti si je pognal kroglo v glavo. Dogodek je močno pretresel celo Šavinjsko dolino, kajti g. Bošnjak je bil po nji dobro poznan, kakor tudi izven nje. Pokojnik je bil kmet, kakršnih je med nami zelo malo: napreden, izobražen, dober govornik. Za vsako svojo misel je znal najti izraza, ko je govoril, skoraj pri vsaki priliki in to tako prepričevalno, kakor ne zna vsak. Bil je sicer bivši pristaš SLS., vendar je visoko cenil tudi svoje nasprotnike, kar so mu ti tudi vračali. Grajal je pa tudi brezobzirno napake v lastnih vrstah. Bil bi popolnoma lahko poslanec, a vsled svoje velike skromnosti tega ni hotel. Bil je priden in požrtvovalen javen delavec, soustanovitelj in član mnogih društev in korporacij za kar je bil tudi pred par meseci odlikovan z redom Sv. Save in velika škoda je, da nas je zapustil v najlepši moški dobi, star šele 54 let. Kako so pokojnika vsi spoštovali in radi imeli, je pričal njegov pogreb in lahko trdimo, da ni imel sovražnika. Pogreb je bil tako veličasten kakršnega vidimo lahko le v kakšnem mestu. Na njegovi zadnji poti ga je prišlo spremit monogo odličnih osebnosti, prijateljev in znancev iz najoddaljenejših krajev. Na njegovem domu se je poslovil od njega njegov sosed g. Ivan Bošnjak z ganljivimi besedami. Ob odprtem grobu pa prejšnji g. kaplan Grobler iz Gornje Radgone kot njegov osebni prijatelj in domači g. župnik Atelšek. Za njim ga je zadnjikrat pozdravil in se poslovil od njega v imenu Hmeljarskega društva, tajnik g. šolski upravitelj Petriček iz Žalca. Nazadnje mu je še spregovoril braslovški šolski upravitelj g. Lušin, ki se je poslovil od njega v svojem imenu, kakor tudi v imenu šolske mladine, katere velik prijatelj in podpornik je bil pokojnik. Ganljive žalostinke mu je zapelo braslovsko pevsko društvo. Grob so pokrili s številnimi venci raznih korporacij in prijateljev. Blagemu pokojniku naj bo zemljica lahka in ohranimo mu časten spomin!

Poravnajte pravočasno naročnino, da se vam pošiljatev lista ne ukine!

Ribniški kosci-tekmovalci proglašeni za nekrščanske.

V nedeljo, dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne je priredilo naše društvo kmetijskih fantov in deklet lepo uspelo prireditvev tekme koscev, katero je posetilo nepričakovano veliko število ljudstva. Takoj po 2. uri so se začeli pomikati iz trga, bližnje in daljne okolice na mesto, določeno za tekmo, možje, žene, fantje in dekleta, kar nas je razveselilo in ganilo do srca. Vsi so nestrpnost pričakovali začetka ter potem z velikim zanimanjem in odobravanjem sledili poteku prireditve, ki je bila prva te vrste v ribniški dolini sploh, in čeprav skromna, bo ostala vsem v lepem in trajnem spominu. Tekmovalci so pokazali zelo dobro izvedbanost in izdržljivost, ter dosegli prav zadovoljive uspehe. Pri tej priliki so bile razdeljene med tekmovalce 4 lepe nagrade.

Sedaj se pa obračamo na širšo javnost s prošnjo, naj nam poda svoje mnenje, ali je taka prireditvev umestna in spodobna za nedeljo, ali pa je pregrešna in v nasprotju z vero in krščanstvom. Naš dekan namreč smatra, da spada taka prireditvev med hlapčevska dela in zato je tudi v nasprotju s cerkvenimi postavami, ker moti vero in službo božjo. Zadolžil je dolžnosti dušnega pastirja s tem, da je pozval s prižnice farane, sam pri službi božji ob 6. uri zjutraj, a po g. kaplanu ob 10. uri s sledečim:

»Na plakatih sem čital, da priredi danes, v nedeljo popoldne ob 2. uri neko društvo tekmo koscev. Ali je to spodobno? Mi oznanjamo in učimo, naj delo ob nedeljah in praznikih počiva ter naj se ne opravljajo hlapčevska dela, vabimo ljudi v cerkev, a neko društvo pa prireja in vabi na tekmo koscev v nedeljo, in to današnjo, ki je posvečena Srcu Jezusovemu. Vsled tega pozivam vse krščanske fante, naj se tekmovanja ne udeležijo, a vse drage vernike, da tekmi ne prisostvujejo, ker to moti vero in službo božjo.«

S tem je mislil odvrniti čim večje število gledalcev in sodelavcev, a uspeh njegovega poziva je bil baš obraten kot si ga je zaželel, kajti ravno radi tega je bila udeležba tako ogromna. Iz tega vidimo, da se je naše ljudstvo vendar že enkrat iznebilo neprikladnih farovških nasvetov, ni več po njih zaslepljeno, ker se je spametovalo in začelo samostojno misliti in preudarjati, kaj je prav, a kaj ni.

Mi kmetijski fantje podajamo sedaj javnosti glede tega svoje mišljenje in stališče, ki ga zavzemamo:

1. Predvsem mislimo, da bi moralo biti društvo kmetijskih fantov in deklet gu. dekanu poznano, saj društvo vendar dela po programu in manifestu Nj. Vel. kralja Aleksandra z dne 6. januarja 1929., zbira okrog sebe mladino, mladino ki zna svobodno misliti, ki se zaveda jugoslovanstva. Razširjeno je po vsej državi, znano in v zvezi tudi z inozemstvom. Zakaj potem ravno g. dekan ne pozna tega društva in ga zaničljivo imenuje »neko« društvo.

2. Vsi vemo in priznavamo, da je košenje ob nedeljah in praznikih nespodobno in spada med hlapčevska dela. Ali naj pa tako prireditvev smatramo za hlapčevsko delo? Nikakor! Tako prireditvev bomo imenovali mi kmetijski sinovi naš kmetijski šport, katerega ne imenuje noben preudaren in svobodno misleči človek hlapčevsko delo, ali motenje vere, ali cerkvenim postavam nasprotnega, pač pa ga bo vsakdo vesel in ga podpiral, kolikor mu bo mogoče, in katerega nam radi tega tudi nihče zabraniti ne more.

3. Kaj misli g. dekan reči z besedo krščanski fantje? Potemtakem smo bili prireditelji tekme že poprej proglašeni za nekrščanske, sodelavci in udeležniki pa so postali pri prireditvi. Zakaj to in kaj to pomeni? Kaj bo sedaj z nami, ki nas je po številu nad 600, kateri smo obdolženi nekrščanstva? Ali gosp.

Lepi lasje – vzlic vročini in prahu!

Zlasti kadar je vroče, je treba, da si umivate lasje z ELIDA SHAMPOONOM. Tako Vam ostanejo lasje vedno zdravi in negovani, Vi sami pa se počutite prijetno osveženi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

dekan zavzema še prejšnje strankarsko stališče in nas deli na krščanske in nekrščanske? Ali nismo vsi krščeni takorekoč pri enem kamnu, a sedaj ta razlika?

Ne bo nas oplašilo to strašilo iz farovža, nasprotno nas bo v naših idejah še bolj utrdilo, kajti čutimo svoje lastne zmožnosti in nismo zaslepljeni, kot so bili naši dedje in so še nekateri naši starši ter celo nekateri naši sovrstniki.

Fantje in dekleta, ali nismo radi teh očitkov užaljeni, ali nam ni storjena krivica? Toda smo iz kremenca, preboleli bomo to in morda še kaj več. Zbirali se bomo še s trdnejšo voljo in delali z združenimi močmi, da si utrdimo močan kmetijski tabor, v katerem bo mladina prežeta z zdravimi idejami jugoslovanstva!

Torej vsi zavedni fantje in dekleta, kličemo vas k delu, da nam bo mogoče čim sijajnejše izvesti naš kmetijsko mladinski pokret!

Odbor.

Zlet na Turjak. Nad Turjakom se dviga gora Sv. Ahacija. V nedeljo dne 28. junija je na gori zgodovinska cerkvena svečanost. Naš narod praznuje spomin na bitko in slavno zmago nad Turki pri Sisku leta 1593. Izletniki, posebno iz Ljubljane so vedno na ta dan radi prihajali na goro Sv. Ahacija. Na gori stoji cerkva posvečena Sv. Ahaciji, ki so jo zgradili Turjačani s pomočjo turških ujetnikov, ujetih v bitki pri Sisku dne 22. junija 1593. Cerkev sama na sebi je prav lep zgodovinski spomenik. Pred cerkvijo stoji stara lipa v katere skorjo je vrezana še dobro vidna letnica 1813, ki nas spominja na Francozce. Pred leti je ta dan maševal mašnik v plašču, ki je bil narejen iz plašča Hasana Paše. Tega plašča pa sedaj ni več. Po končani slovesnosti na gori si izletniki lahko ogledajo mogočni turjaški grad, zgrajen leta 1067. Ljubljanski izletniki se odpeljejo z dolenskim jutranjim vlakom do Škofelje od tam pa je 2 uri hoda na goro.

Gasper, kmet je prišel davek plačevati, en krajcar mu je zmankal tol.
»Ali mi ga boste šenkali, ali ga zamerkal?« —
»Jaz ne bom nič šenkoval, ne bom ga tudi zamerkoval.
Avpe, Avpe, Avpe moj, še trikrat huji kot gospod, pelji kmeta v turen teman, tam naj bo tako dolgo sam, da bo prinesel krajcar nam.«

Turjačan Pritekelj Anton.

Davorin Jenkova narodna šola v Cerkljah pri Kranju proslavi stoštiridesetletnico svojega razvoja na Vidov dan 28. junija 1931 pod pokroviteljstvom odvetnika g. dr. Josipa Hacina in njegove gospe soproge. Spored: 28. junija 1931 dopoldne: Ob 9. slavnostni govor rojaka kanonika g. dr. Fr. Kimovca. Sv. mašo daruje domačin g. Ivan Petrič, šentpetrski župnik v Ljubljani. Po cerkvenem opravilu razkrijemo na šolskem poslopiju novi naslov: Davorin Jenkova narodna šola in razvijemo novi šolski prapor. Šolski upravitelj otvori nato narodopisno razstavo, ki ponazori prosvetni razvoj v cerkljanskem šolskem okolišju. Oddelki: zgodovinski, šolski, literarni, gospodarsko-obrtni, sodobni. — Popoldne: Ob 14.30 odkrije Glasbena Matica spominsko ploščo Davorinu Jenku na njegovi hiši v Cerkljah. Govore: min. Iv. Hribar in dr. Vlad. Ravnihar. Po 15. razkrije Udruženje igralcev spominsko ploščo Ignaciju Borštniku na njegovi rojstni hiši. —

Novice

Pravilnik o zaposlitvi invalidov je izdal pretekli teden minister za socialno politiko.

Prodaja inozemskih srečk prepovedana. Na podlagi čl. 23. zakona o ureditvi državne razredne loterije je prepovedano prodajanje srečk tujih loterij vobče.

Vpisovanje v vse štiri razrede meščanske šole v št. Vidu nad Ljubljano, se bo vršilo v nedeljo in ponedeljek, dne 28. in 29. junija, vsakokrat od 8—12 v ravnateljevi pisarni. Učenci in učenke naj prinese s seboj zadnje šolsko izpričevalo. V I. razred se sprejemajo učenci, ki so dovršili 4. razred ali 4. šolsko leto osnovne šole. Ubožni učenci dobijo učne knjige na šoli brezplačno.

Smrtna nesreča. V mariborskih železniških delavnicah je preskušal bencinske sode ključavničar Ivan Povše. Ko je napolnil neki sod do napetosti 4 atmosferov, je ta eksplodiral in vestnega ključavničarja na mestu ubil.

Razorožitvena konerenea. Tajništvo Društva narodov je razposlalo te dni vsem državam vabilo na razorožitveno konferenco, ki se vrši 2. februarja 1932 v Ženevi.

Važno za žganjekuharje. Oddelek za davke ministrstva financ je dal razpis o načinu obdavčenja kotlov za žganjekuho, ki se izposojajo. Razpis posebno naglašja, da se mora izposojanje smatrati samo tedaj za obrt, ki je podvržena davku, če se res vrši radi obrtnega zaslužka in ne samo od slučaja do slučaja. To se bo presodilo po tem ali ima lastnik kotla sam dosti sliv za žganjekuho. Če jih ima, tedaj se posojanje kotla po normalnih lokalnih prilikah ne smatra za obrt, če pa nima surovin, ali če vrši izposojanje v večjem številu, tedaj se bo to smatralo za obrt.

Kap je zadel župnika g. Leopolda Černetca, ki se je vračal iz Črnomlja na Plemenitaš.

Morilec Ivan Lakner je bil pretekli teden obsojen pred ljubljanskim sodiščem na 20 let težke ječe zaradi umora mengeškega župnika Frana Kušarja.

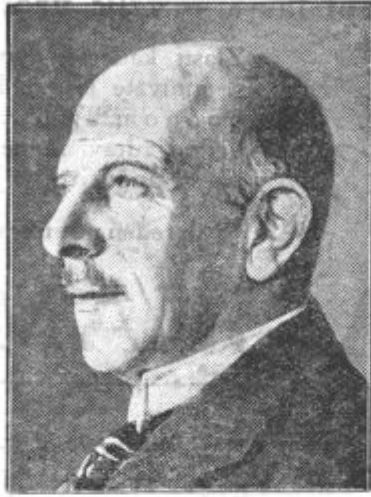
Vlak je povozil na progi Maribor-Prevalje trilen Smolar Amalijo, ki se je igrala z drugimi otroci ob progi.

Z dinamitom nad kopo oglja. Litijski lesni trgovec g. Samsa se je pogajal z več oglarji glede žganja oglja pod Širmanskim hribom. Ker se niso v ceni zedinili, je Samsa najel druge delavce. Te dni pa je vrgel nekdo v gorečo kopo dinamitno patrono, ki je kopo na vse kraje raznesla.

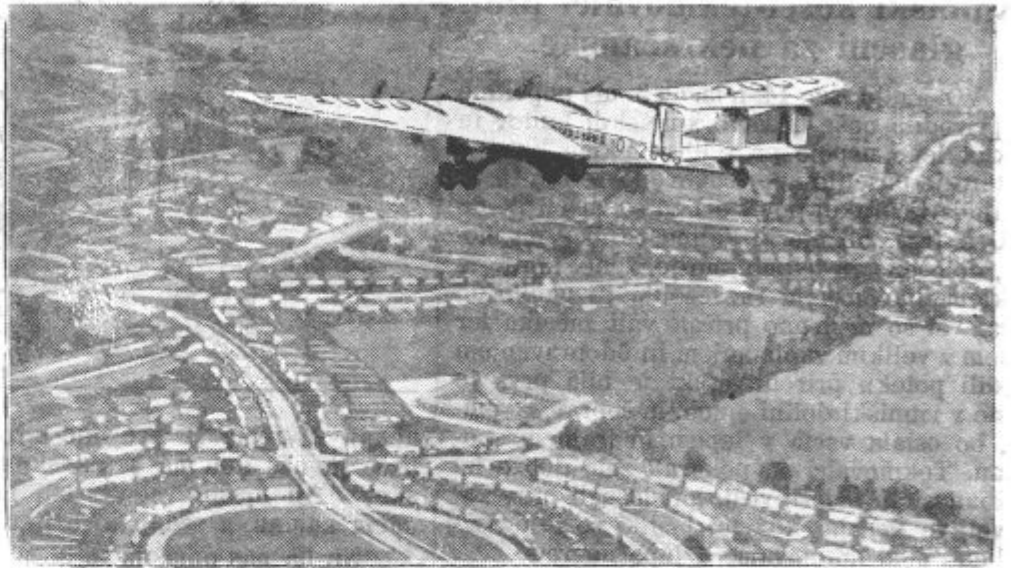
Pri ishijasu sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje Franz Josefova voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri krčnih žilah, hemeroidih, oboleni prostati in mehurjem v katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Senator Lebrun je bil izvoljen za predsednika francoskega senata, potem ko je bil prejšnji predsednik senata Doumer izvoljen za predsednika francoske republike.

Kancelar dr. Ender, predsednik avstrijske vlade, je podal radi komplikacij pri pogajanjih vlade za sanacijo Kreditnega zavoda dne 16. junija ostavko celokupne vlade.

Letalo »D 2000« nad Londonom. V Nemčiji izdelano veletalalo »D 2000« je priletelo 11. junija v London, kjer bo postavljeno v redno zračno prometno službo. Letalo so svečano sprejeli zastopniki letalstva.

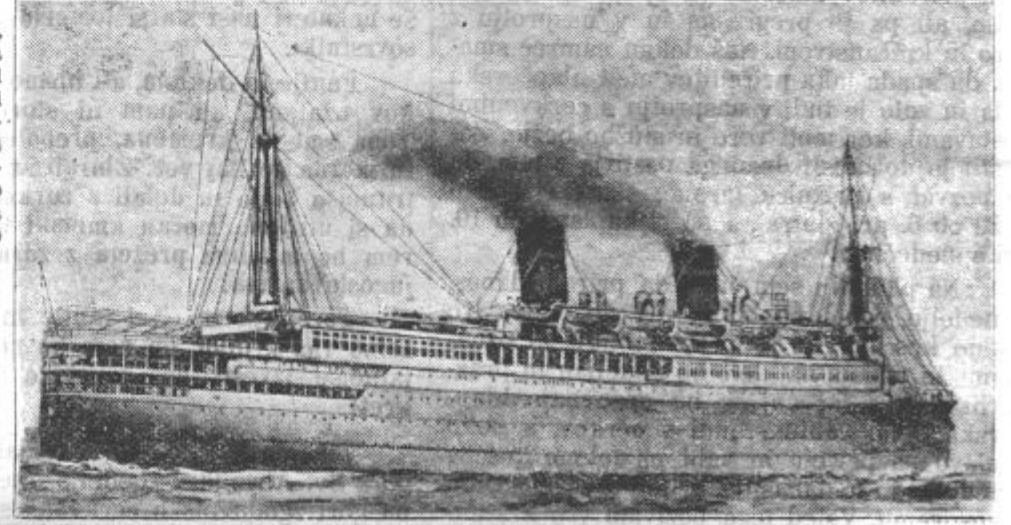
Kapitan podmornice »Nautilus«, Dannenhöwer. Podmornica »Neutilus«, s katero je hotel kapitan Wilkins doseči severni tečaj pod vodo, se je 1500 morskih milj daleč od Newyorka ponesrečila. Na pomoč ji je prišla vojna ladja »Wyoming«. Po zadnjih poročilih je podmornica »Nautilus« radi močnih poškodb izgubljena.

Nemški admiral Souchon je slavil 11. junija 50-letnico svoje mornariške službe. Med vojno je bil poveljnik nemških vojnih ladij »Goeben« in »Breslau«; s tema dvema ladjama je prodrli skozi Dardanele do Carigrada, nato pa je poveljeval turški mornarici.

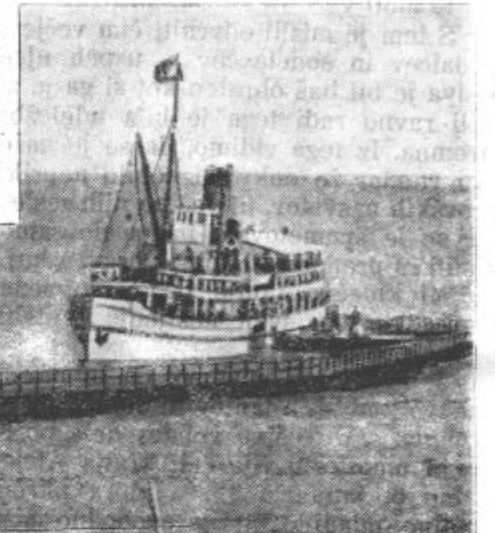

Kardinal Segura, prymas Španije, je moral zapustiti Španijo, ker ga je vlada izgnala baje zaradi njegove agitacije za povratek kralja Alfonza XIII. v Španijo.

Angleški motorni parnik »Bermudas«, ki je imel 19.000 ton, se je pri Bermudskih otokih vnel in se v nekaj minutah potopil. Na parniku ni bilo potnikov, pač pa je težko poškodovanih več mornarjev.

Ponesrečeni francoski parnik »St. Philibert«. 14. junija se je potopil v ustju reke Loire na Francoskem izletniški parnik »St. Philibert«, na katerem je bilo 500 izletnikov, večinoma delavcev. Rešilo se je samo par oseb. Katastrofa je nastala na ta način, da so se vsi izletniki, ki so videli, da udarjajo na desno stran ladje močni valovi, podali na levi del ladje. Ko je prišel močan val, se je ladja prevrnila in se potopila.

Najdaljši most preko Donave v Nemčiji. Najdaljši most preko Donave v Nemčiji je most, ki so ga te dni dogotovili pri Deggendorfu na Bavarskem.

Železniški vózovi na cesti. Slizu glavnega kolodvora v Dürenu (Porenje) je 16. junija zvečer zadela lokomotiva ob tri osebne vozove s tako silo, da so se vagoni prekucnili na cesto.

Toča že v drugič potokla naša polja. Preteklo nedeljo je po silnem naliivu pričela padati kot oreh debela toča po nekaterih krajih kamniškega okraja. Najhuje so prizadeta polja od Domžal do Dragomelja, ki so že v drugič uničena od toče.

Velika tatvina. Domžalski orožniki so prišli na sled velikim tavinam, ki sta jih izvršili uslužbenki trgovca Menarta v Domžalah, Tekom časa sta pokradli raznega manufakturnega in galanterijskega blaga za kakih 300.000 dinarjev. Obe tatici so orožniki aretirali.

Na tajnosti kuhinje se strogo pazi in dobre kuharice ne izdajo svojih posebnih receptov. Dobra gospodinja pa nikdar ne zamolči tajnost, kako je treba ravnati s perilom! Mnogokrat reče: »Le Zlatorog milo varuje perilo!« 15

Pogoji za sprejem v pletarsko šolo v Ptujju. Pletarstvo more nuditi kot domača obrt mnogim lep zaslužek, posebno takrat, ko kmetijsko delo počiva. S to obrtjo so pa dani življenjski pogoji tudi vsem onim osebam obogajega spola, ki zaradi svoje pohabljenosti ne morejo opravljati drugih poslov in je njih življenjski obstoj odvisen le od milosti svojcev, javnosti in občin. Pletarska šola v Ptujju ima predvsem namen, izvežbati praktično in teoretično v pletarstvu in vrboreji učence(ke), ki so uspešno dovršili osnovno šolo, in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Po dovršeni dveletni učni dobi jim pomaga tudi do zaslužka, ako ne bi mogli pletarstva izvrševati na svojih domovih. Šolsko leto se bo pričelo 1. septembra 1931. V prvi letnik se bodo sprejemali učenci, ki so dovršili z dobrim uspehom osnovno šolo. Prijave se lahko izvršijo pisмено in morajo vsebovati: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. izjavo staršev (varuha), s katero se obvezuje vzdrževati gojenca. Šoli je priključen internat, ki se nahaja v Dijaškem domu v Ptujju. Pridnim, ubožnim učencem se bodo po možnosti izposlovala mesečne podpore. Vsi učenci pa prejemajo vse šolske potrebščine v šoli brezplačno. Prijave je vposlati najkasneje do 1. avgusta t. l. Vsak prijaviteljenec prejme pisмено rešitev. Podrobnejša pojasnila daje upraviteljstvo pletarske šole v Ptujju.

Grške pritožbe. Grki z otočja Dodekanez so se hudo pritožili odposlancu Društva narodov zaradi neznosnega postopanja italijanskih oblasti. Otočje Dodekanez je namreč po legi in prebivalstvu grško ozemlje, ki so ga pa Italijani zasedli kot oporno točko za razširitev svoje moči v Mali Aziji.

Novi kmetijski pokreti in stranke. V Turčiji se je nedavno ustanovila kmetiska stranka z izrazito kmetiskim gospodarskim in političnim programom. Med drugim zahteva stranka tudi to, da voli predsednika republike narod neposredno.

Makedonstvujoči so ustrelili sredi Sofije uslužbenca Taneva. Atentatorji so pobegnili brez sledu.

Moskva, glavno mesto sovjetske Rusije šteje 2.800.000 prebivalcev.

Svoje meje utrjuje Francija še naprej. Parlamentarni odbor za vojsko je sprejel predlog, da se za nadaljevanje utrjevanja francoske meje dovoli kredit v znesku 2 in pol milijarde frankov.

Angleški ministri obišejo Nemčijo. Angleški ministrski predsednik Macdonald in zunanji minister Henderson bodeta posetila prihodnji mesec Nemčijo. Obisk je v zvezi z vprašanjem nemške vojne odškodnine.

Izbruh ognjenika. Te dni je pričel bruhati japonski ognjenik Jacedace. Ogromna množica pepela je zasula 8 okoliških vasi. Več sto ljudi je mrtvih in smrtno nevarno ranjenih.

Največji sod na svetu sta napravila sodarja Jože in Alojzij Dorn iz Münchna. Sod drži 88.000 litrov.

Wilkins ne bo letos na severnem tečaju. Nedavno je odpotoval iz Amerike kapetan Wilkins s svojo podmornico Nautilus proti Evropi, odkoder je hotel nadaljevati vožnjo na severni tečaj. Med potjo so se pa na podmornici pokvarili stroji in mora neka ladja vleči podmornico z vrvmi v irsko luko. Popravila bodo trajala celo leto. Wilkins je zaradi tega odložil potovanje na severni tečaj na prihodnje leto.

Največjo podmornico bodo te dni spuстили v morje Francozi v pristanišču Cherbourgu. Podmornica ima 3250 ton vsebine in je za 352 ton večja od največje ameriške podmornice. Francoska podmornica je 130 m dolga in ima 14 cevi za izstrel torpedov in več topov. Plula bo s hitrostjo 22.2 km na uro pod vodo, nad vodo pa 35.2 km.

Vlak s propelerjem so preteklo soboto preskusili v Nemčiji. Vlaki so se baje izvrstno obnesli in bodo v Nemčiji uvedli posebne brzovlake, ki bodo prevozili v eni uri čez 150 km.

Potopljene angleške podmornice v kitajskih vodah ne morejo dvigniti, ker leži pregloboko zakopana v blatu. Na rešilni ladji je duhovnik opravil cerkveno opravilo za nesrečnimi žrtvami, ki so bile žive pokopane v truplu podmornice.

Italija šteje po najnovejšem štetju 42 milijonov 118.435 ljudi.

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!
Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruga ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNA 'MERKUR'
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

Mednarodni mlekarški kongres se bo vršil od 14. do 17. julija v Kodanju na Danskem.

Dvoje italijanskih letal je trčilo skupaj blizu Brindiza. Eno letalo se je rešilo na kopno, drugo pa je padlo v morje, pri čemur je 5 oseb utonilo.

Svojemu očetu peklenski stroj pod posteljo. Te dni sta bila obsojena pred sodiščem v Vranji Aleksander Vasiljevič na 20 letno ječo, Ilija Milosavljevič pa na smrt, ker sta lansko leto položila pod posteljo Vasiljevičevega očeta peklenski stroj, ki je nesrečneža popolnoma raztrgal.

Z letalom brez motorja je preletel Rokavski zaliv med Francijo in Anglijo avstrijski letalec Kronfeld. Polet je trajal eno uro. Letalec se je dvignil 3000 m visoko. Prejel je nagrad 1000 funtov.

Strahovita vročina je zavladovala zadnje dni po celem svetu. Na Španskem in v Ameriki je vsled vročine mnogo ljudi umrlo od kapi.

Potopljeno podmornico so odkrili v italijanskem pristanišču Porto Recanti. Je to avstrijska podmornica, ki se je med svetovno vojno potopila. Potapljač pa, ki je podmornico odkril, se je zadušil.

Ogromen požar je uničil v rumunskem lesnem skladišču Bresau-Valcei nad 30.000 kubičnih metrov gradbenega lesa. Škodo cenijo na 70 milijonov lejev.

Največji človek na svetu živi v nekem sibirskem kraju. Je to ruski kmet Kazanov, ki je visok 2 metra 82 cm in težak 300 kg.

Za predsednika kitajske republike je bil izvoljen znani vrhovni komandant narodne vojske general Čangajšek.

Brezplačen prevoz naseljencev in njihovih stvari. Kmetijski minister je izdal pravilnih o brezplačnem prevozu naseljencev in njihovega inventarja, o načinu plačevanja voznišne za prevoz na državnih železnicah in ladjah v državni eksploataciji, kakor tudi na privatnih železnicah in ladjah. Pravilnik je že stopil v veljavo.

Tedenski koledar.

- 29. junija, ponedeljek: Peter in Pavel
- 28. junija, nedelja: Vidov dan.
- 30. junija, torek: Spr. Pavle.
- 1. julija, sredo: Pr. R. Kri.
- 2. julija, četrtek: Ob. Mar.
- 3. julija, petek: Hijacint.
- 4. julija: sobota: Urh, škof.

Sejmi:

- 29. junija: Dvor, Št. Janž, Gomilnica,
- 30. junija: Mozelj, Zagorje, Mirna peč, Mala gora, Sv. Mohor, Rakek, Črnomelj, Olimlje, Rajhenburg, Sp. Polskava, Zreče, Sv. Bolfenk v sl. gor.
- 1. julija: Krško, Žiri, Podčetrtek.
- 2. julija: Št. Gothard, Srednja vas v Boh., Kočevska Reka, Nova Štifta, Petrovče, Tinsko, Sv. Tilen, Vildon,
- 4. julija: Veliki Gaber, Rečica, Marenberg, Vojnik, Sp. Kostrevnica.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-40
1 švicarski frank	Din	10-95
1 avstrijski šiling	Din	7-93
1 angleški funt	Din	275-10
1 ameriški dolar	Din	56-35
1 francoski frank	Din	2-21
1 čehoslov. krono	Din	1-67
1 italijansko liro	Din	2-96

Nova odprava na Grenlandijo. Pretekli teden se je odpravila v severne grenlandske pokrajine večja skupina danskih raziskovalcev, ki jo vodi dr. Lange-Koch, znani strokovnjak za severne kraje.

Ameriška vojaška sila. Ameriška vlada je poslala tajništvu Društva narodov na njegov poziv natančne podatke o oboroženi sili Amerike. Po teh podatkih znaša število ameriške vojske na suhem 139.957 mož in 13.080 častnikov, skupno število mornarjev 109.886 mož in 10.420 častnikov, zrakoplovne čete štejejo 27.324 mož. Vojaško organiziranih zvez pa v Združenih državah sploh ni. Stroški za vojsko na suhem skupaj z oborožitvijo v zraku znašajo 350.457.000 dolarjev, za mornarico pa 375.291.000 dolarjev. Tudi ruska vlada je poslala podatke o svoji oboroženi sili. Ruske podatke Društvo narodov še ni objavilo.

Slaboumen sin ubil očeta. Posestnikov sin Alojzij Kamin iz Gorenje vasi pri Veliki Loki je nekoliko slaboumen. Te dni je zahteval od svojega očeta denar. A oče mu ga ni hotel dati. To je sina tako raztogotilo, da je skočil na očeta in ga ubil. Mrtvemu je pobral 280 dinarjev in nato pobegnil.

V Muri so utonili mlinarski pomočnik Alojziji Fras iz Črešnjevcev pri Gornji Radgoni, in kaplar Štefan Bojanovič, oba pri kopanju, v Ižakovcih pa so potegnili iz Mure neznanega moškega, o katerem domnevajo, da je izvršil samomor.

Žena podpira tri ogle pri hiši, četrtega pa pravo terpentinsko milo Gazela, brez katerega si človek ne more misliti pravega in varčnega gospodinstva. Poskusite tudi Vi in ne boste se kesali.

Švedski les.

Švedska (na severu Evrope) je zelo bogata na lesu. Ob bregovih številnih jezer, ki jih ima Švedska, se raztezajo ogromna skladišča lesa in velikanske naprave za lesno industrijo. Vse te naprave so izdelane večinoma na elektriko. Največ švedskega lesa predelajo na papir, silno mnogo ga pa porabijo tudi za izdelovanje splošno znanih švedskih vžgalic. Lesa pridobe vsako leto po 97 kubičnih metrov od hektarja, samo prav gori na severu polovico. Sekati pa ne smejo lesa več kakor bi ga hoteli, ampak morajo sekati po načrtu, da ne bodo gozdovi prezgodaj uničeni.

Lov na morske pse

Lov na morske pse, ki jih lovijo predvsem zaradi masti in kože, je jako nevaren posel. Morski psi žive namreč visoko na severu v večnem ledu in nevarnosti severnih ali polarnih krajev so dovolj znane. Tem nevarnostim je podleglo že na tisoče lovcev, ker so ledeni severni kraji navadno tudi večji del leto zelo megleni. Zato imenujejo ljudje, ki tiste kraje poznajo, posebno ozemlje okoli otoka Nove Fundlandije »deželo zgodovinskih nesreč«. V teh krajih ne poznajo še nobene kulture in civilizacije, lov na morske pse pa zahteva kljub temu silno mnogo spretnosti in predrznosti.

Lovci se vozijo na lov 10. marca vsakega leta, štiri dni po svojem prihodu na lice mesta pa začno loviti. Točno 1. marca — in niti en dan prej ali en dan pozneje — se rode mladi morski psički, ki dorastejo v treh tednih in potem ko dorastejo, zapuste led, na katerem so se rodili. Dokler pa niso 2 tedna stari, jih ne smejo loviti. Lovci imajo torej za lov samo 7 dni časa, kajti če so živali enkrat v vodi, jih je težko dobiti. Ko torej lovci najdejo kraj, kjer so mladiči na ledu, izkrcajo tam iz lovske ladje nekaj ljudi, ladja pa plove dalje, da poišče še kakšno večno »polje« z mladiči. Dostikrat pa se pripeti, da je kakšna skupina lovcev od ladje nenadoma odrezana ter vsled tega na ledu pogine. Preko leda je namreč silno težko doseči suho zemljo in se rešiti. Lovci lovijo morske psičke torej samo 7 dni, ob nedeljah pa na vsak način praznujejo. »Če bi bil Bog hotel,« tako pravijo, »bi nam bi bil dal srečo že v soboto.«

Lov na morske pse je posel, ki se podeduje navadno od očeta na sina. Čeprav pa je to življenje silno težavno, ga vendar tamošnji prebivalci ne opuste.

Neznana dežela in neznan rod.

Mi si radi domišljujemo, da poznamo natančno ves svet in da je ni več dežele, kamor še ne bi bila stopila evropska noga. To mnenje pa je popolnoma napačno. Na zemeljski obli je še dandanes obilo razsežnih pokrajin, o katerih pač vemo, da so tu, ne poznamo jih pa prav nič.

Neznane nam sveta je še v Evropi dovolj; v Aziji, v Afriki in v Ameriki pa še dosti več neznanega kakor nam znanega sveta in znanstvene ustanove bodo morale poslati v nam neznane kraje še mnogo ekspedicij, predno bomo mogli reči, da poznamo našo zemljo in kaj je vse na nji in pod njo.

V Aziji se razteza obširno gorovje Kavkaz med srednjo in južno Azijo. To gorovje nam je malo znano, pravijo pa, da je pokrajina v tem gorovju silno lepa in slikovita, pa tudi divja plemena, ki jih naša kultura še ni dosegla. Ta plemena so silno bojovita in Rusi so imeli in imajo še danes mnogo posla, da ta plemena krote.

Med najbolj divja plemena na Kavkazu spadajo Svaneti. Poznavalci razmer na Kavkazu trdijo, da Kavkaza sploh ne pozna, kdor ne pozna tega plemena. Njihova dežela leži na južnem pobočju Kavkaza in je skoro popolnoma odrezana od ostalega sveta. V deželo je mogoče pristop le v dveh poletnih mesecih po dveh potih.

Svaneti so svobodni narod, ki si je znal skozi stoletja ohraniti svojo svobodo. Vsaka vas je bila neodvisna za sebe. Ljudje so živeli večinoma od ropanja po sosednjih pokrajinah. Rusom se je posrečilo ta rod ukrotiti šele l. 1853., a kljub temu, da so bili premagani, so obdržali le še precej neodvisnosti. Tako n. pr. za časa svetovne vojne Svanetom ni bilo treba iti v vojsko.

Pri Svanetih vlada še krvna osveta. To se pravi, da si ljudje še sami delijo svojo pravico. Če n. pr. Svanet koga ubije, priseže čela rodbina umorjenega, da se bo smrtno

maščevala nad ubijalcem in nad njegovo rodbino. Zato pa so vse hiše Svanetov bolj podobne trdnjavam kakor hišam.

Pri vsaki hiši je prizidan stolp za obrambo (nekateri učenjaki trdijo, da so se iz takih stolpov razvili naši cerkveni stolpi), in v teh stolpih prebivajo pozimi. Cerkve so tudi zidane na svoj poseben način. To so štirioglate zgradbe, v sredi zgradbe stoji lesen križ, ob obeh straneh križa pa so postavljene sveče podobne in kipi (»ikone«). Stene cerkva so okrašene z orožjem. Pokristjanili so se Svaneti že okoli l. 40. po Kristusu, toda to kristjanstvo je bilo zelo pomešano z ostanki poganstva. Znova so pokristjanili Svanete šele leta 1865. Šele tedaj so namreč pometali poganške kipe iz cerkva in jih nadomestili s kipi in podobami kristjanskih svetnikov. Delajo pa Svaneti na teden samo po pet dni, ker praznujejo petek za mohamedance, soboto za žide in nedeljo za kristjane.

Trgovina ta dežela do najnovejšega časa ni poznala. Prva trgovina je bila komunistična zadruga. Prej so trgovali samo trgovci, ki so hodili iz kraja v kraj in menjavali blago. Denarja niso poznali in ga še danes ne poznajo povsod. Tudi šol niso imeli, dokler ni sovjetska vlada poskrbela tudi za šole. Vozov na kolesih ne poznajo, ampak se vozijo le s sanmi. Največ pa jezdijo in le redkokdaj vidiš pešca na potu.

Znamenite kavarne.

Angleški zgodovinar Macaulay pravi, da se je pričela v človeškem življenju nova oblika družabnosti, čim se je splošno razširilo uživanje kave. Mogoče je ta trditev znamenitega angleškega zgodovinarja nekoliko pretirana, vendar pa je res, da si modernega življenja brez kavarne kar ne moremo več misliti.

Navada, da pijemo kavo, se je začela širiti pred 500 leti iz Afrike in sicer iz Abesinije. Najprej so začeli piti kavo Arabci, ki so neposredni sosedi Abesincev. Tam so imenovali kavarne »šole modrosti«, ker so se v kavarnah zbirali večinoma misleci in pesniki, ki so kmalu spoznali osvežujoči učinek kave.

V Evropo pa je zanesel kavo l. 1626 italijanski potnik Pietro della Valle in v Italiji so tudi odprli prvo kavarno v Evropi, in sicer v Benetkah »pod arkadami«. Najbolj pa se je razvilo kavarništvo v srednjem veku na Angleškem, kjer je l. 1650 odprl spreten kuhar kave svojo prvo kavarno v Oksfordu.

Kavarna je v Angliji kmalu postala središče družabnega življenja. V kavarni so se zbirali možje vseh stanov, da so se pogovarjali in si pripovedovali svoje novice. Posebno radi so zahajali v kavarne zavarovalni agentje, ker so tam najlažje zvedeli za vse trgovske in poslovne novice in spremembe. Posebna znamenitost angleških kavarn je bila velika knjiga, kamor so gostje vpisovali vse novice, ki so jih zvedeli in ki so jih tudi podpisovali s svojim imenom, da tako jamčijo za resničnost svojih novic s svojim imenom. Ta navada je bila za angleške trgovce silnega pomena. Zato pa v angleških kavarnah niso imeli biljardov in igralnih sob ali miz, in tudi nobene šundra in hrupa niso poznali, ampak vsak je govoril tiho, da ni motil bralcev. Branje časopisov je bilo namreč v angleških kavarnah glavna stvar. Že l. 1818 je bilo v Londonu nad 9000 kavarn.

Na Francoskem se je kavarništvo razvilo dokaj pozneje. Na Francosko je zaneslo kavo neko turško odposlanstvo, ki je gospodo z dvora kralja Ludvika XIV. pogostilo s kavo. Tri leta kasneje so že odprli prvo kavarno v Parizu, pozneje pa so začeli v kavarnah prodajati še limonado in razne vrste sladkega žganja (likerja). Najbolj sloveča kavarna v Parizu je bila dolga desetletja kavarna »Procope« — tako se je namreč pisal njen lastnik. V prostorih, kjer je bila nameščena,

je bilo nekdanje razkošno kopališče in zato so bili ti prostori silno lepo opremljeni z mehkiimi sedeži, naslonjači in ogledali. Ta oprema je ostala še do danes za kavarne običajna. Najbolj duhoviti možje iz celega Pariza so se shajali v tej kavarni in pred izbruhom velike francoske revolucije so voditelji revolucije imeli tu svoj »glavni stan«. Takrat pa je postala znamenita še neka druga kavarna v Parizu in sicer kavarna »de Foy«, kjer je imel veliki revolucionar Desmoulin (reci: Demulén) svoje ognjevite govore za napad na veliko politično jetnišnico ali »bastiljo«, ki je pomenil začetek revolucije.

V 19. stoletju pa so zaslovele še druge pariške kavarne. Lastnik kavarne Borel je znal n. pr. govoriti iz trebuha, v »mehanični kavarni« pa so bile zvezane mize po ceveh naravnost s kletjo.

Na Nemškem pa se je kavarništvo razvilo šele v 18. stoletju. Začeli so na Dunaju, a prve dunajske kavarne ni odprl Dunajčan, ampak Poljak Kolšicki, ki je žgal kavo, kolikor so je bili uplenili Turkom, ki so leta 1683 oblegali Dunaj.

Če se zobje majejo...

Za človeka, ki še ni dosegel svetopisemske starosti, je navadno jako neprijetna ugotovitev, da se mu začno zobje majati. Ta pojav je navadno posledica kakšne bolezni v ustih ali pa posledica splošnega obolenja (na slučaje telesne poškodbe se tu ne oziramo).

Da se nam začno majati zobje, to opazimo navadno jako pozno, ker se začno zobje navadno majati brez bolečin. Kdor je seveda že kot otrok navajen, svoje zobe negovati in čistiti, ta bo seveda tudi prej in lažje opazil razne izpremembe v dlesnu. Približno pred 10 leti pa smo si bili še precej na nejasnem o tem, zakaj se začno zobje majati. Prevladovalo je mišljenje, da se zobje začno majati, če se nabere na njih preveč tiste »njene snovi, ki ji pravijo Nemci »Zahnstein«, ali pa če otečejo jamice, kjer se nahaja zob. So pa nekateri zdravniki že takrat ugotovili, da se začno zobje majati tudi ljudem, ki jih muči protin (revmatizem) ali pa razne bolezni v krvi.

Dandanes pa so ti zdravniki po dolgih in trudapolnih študijah že precej na jasnem o tem, zakaj se začno majati zobje.

Vnanji znaki so sicer ostali neizpremenjeni: rjavina ob zobeh in oteklina ob zobnih koreninah. Bolečin spočetka navadno ne čutimo nobenih.

Če pa bolezen napreduje, začne gniti zobna kost. Zob se tako omaje, da ga lahko premikamo z jezikom, takrat začne zob človeka tudi boleti, da mora iti k zdravniku, če se hoče iznebiti svojih bolečin.

Skoro vedno pa opazujemo tudi, da se začno zobje majati tudi vsled drugih bolezni, posebno zaradi bolezni prebavil in obolenosti raznih žlez. Vsak tak slučaj pa more ugotoviti le zdravnik, ki mora najprej zdraviti osnovno (začetno) bolezen, vsled česar se popravi tudi zobovje.

Tudi velike praznine v čeljustih (zaradi izdrtih ali že izpadlih zob) so dostikrat vzrok, da se začno majati tudi zdravi zobje. Zato pa je treba take vrzeli dobro izčistiti in jih izpolniti z umetnimi zobmi, da imajo ostali zobje potrebno oporo.

Če so posamezni zobje že zelo omajani, je treba preiskati čeljusti in zobe z »rentgenom«, da se potem naredi potrebna umetna opora. Če pa so zobje že globoko načeti, je potrebna operacija na zobeh, da zobje zopet ozdravijo.

Dalje je treba dlesno vsak dan utirati (masirati) s posebnimi zdravili. Masirati je treba dlesno na dan po dvakrat, vselej po 5 minut. Tudi jodove kopeli so koristne.

Če se pa začno zobje majati vsled starosti, ne moremo nič pomagati. To zahteva pač zakon narave.

Plenarna seja sreskega kmetijskega odbora za srez dravograjski. Dne 28. maja t. l. se je vršila v Dravogradu v restavraciji g. Komauerja plenarna seja sreskega kmetijskega odbora, ki je bila prav dobro obiskana. Predsednik g. inž. Fr. Pahernik je podal stvarno poročilo o delovanju sreskega kmetijskega odbora o nabavi plemenskih ovac, o ustanovitvi gozdne drevesnice, o kmetijskem zimskem tečaju v Vuhredu in izrazil zahvalo vodji tečaja kmetijskemu referentu Zdolšku za dobro uspel tečaj. Nadalje omeni o nagradah in diplomah kmetijskim pomočnikom in pomočnicam za zvesto večletno službovanje pri enem in istem izrazito kmetiskem gospodarju. V to svrhu so določene sledeče nagrade: I. nagrada za 40letno službovanje pri enem gospodarju znesek Din 500 in diploma s pozlačeno številko 40; II. nagrada za službeno dobo 25letnega službovanja, v iznosu 200 Din in diploma; III. nagrada za dobo od 10 do 25 let službovanja. Blagajnik Ambrož poroča, da lansko leto ni bilo nobenih dohodkov, pač pa samo izdatki. — Tajnik odbora poroča glede izplačila nagrad posestnikom licencovanih bikov in o delovanju ožjega odbora, nakar so se vzele v pretres razne prošnje naslovljene na sreski kmetijski odbor. — Skupni proračun sreskega kmetijskega odbora znaša 60.500 Din in sicer: 1. Podpora za nakup plemenskih bikev izven sreza 6000 Din; 2. Za vzorne hleve in gnojnične jame 6000 Din;

3. Prispevek k nabavi kmetijskih strojev kmet. podružnicam 3000 Din; 4. Za cepljenje prašičev 3000 Din; 5. Za nabavo plemenskih mrkačev 2000 Din; 6. Za stroške gozdne drevesnice 5000 Din; 7. Rezervni fond za sadno drevesnico 3500 Din; 8. Sadjarskim podružnicam po 500 Din, 2000 Din; 9. Pašnim in živinorejskim zadrugam 3000 Din; 10. Nagrade poslom 15.000 Din; 11. Za seje sreskega kmetijskega odbora 3000 Din; 12. Tajništvo in blagajništvo 3500 Din; 13. Upravni in pisarniški stroški 1000 Din; 14. Razne nagrade in stroški 4500 Din. Skupaj 60.500 Din. — Pri slučajnostih so se obravnavala razna vprašanja v svrhu izboljšanja kmetijstva v srezu. Seja je trajala nad tri ure. — Tajnik.

Tržna poročila.

Tržne cene v Ljubljani dne 15. junija 1931.

Govedina: na trgu: 1 kg govejega mesa I. 16—18 Din, II. 14—16, III. 10—12, teletina: 1 kg telečjega mesa I. 22, II. 16—18, svinjina: 1 kg prašičjega mesa: I. 20—23, II. 16—18, drobnica: 1 kg koštrunovca 14—15, jagajetine 18—20, kozličevine 25. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6; perutnina: piščanec majhen 15—18, večji 20—25, kokoš 25—35, domači zajec manjši 6—10, večji 12—20, mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-50—3, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 36—40, masla 30—36, bohinjkega sira 24, sirčka 7—8, eno jajce 0-50—1, pijače: 1 liter starega vina 16—22, novega vina 14—16, časa piva 3—4-50, vrček piva 4—4-50, steklenica piva 5-50 do 6, kruh: 1 kg belega 4-50, črnega 4, rženega 4, ena navadna zemlja 0-50, specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 80—84, Santos 53—54, Rio 36—40, pražene

kave I. 90—100, II. vrste 80—90, III. vrste 66—70, IV. vrste 56—60, 1 kg kristalnega belega sladkorja 12-75, 1 kg sladkorja v kockah 14-25, kavne primesi 18, riža I. vrste 9, II. vrste 7, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4 odst. 4-75, navadnega kisa 4 odst. 3, 1 kg soli morske debele 2-50, drobne 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 40, 1 lit. petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega žuga 3-75, čaja 80. Mlevski izdelki: na debelo in drobno: 1 kg moke št. 0 340—375, na drobno 4, št. 2 325—350, na drobno 3-75, št. 4. 250—280, na drobno 3-50, št. 6 225—250, na drobno 3-25, 1 kg kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 8—10, otrobov 1-50—2, koruzne moke 3—3-50 koruznega zdroba 4—4-50, pšeničnega zdroba 4—5, ajdove moke I. 7, II. 5, ržene moke 3-50, žito: q pšenice 220—240, rži 210—220, ječmena 200—210, avsa 210—240, prosa 190—200, koruze 150—160, ajde 220—230, fižola ribničana 290, prepeličarja 350, graha 8—10, leče 10—14, kurivo 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 460, kub. m trdih drv 135—150, mehkih drv 70, krma: q sladkega sena 75, kislega sena 50—60.

III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljarskih nasadov. Žalec v Savinjski dolini, dne 15. junija 1931. Dasi je bilo od našega zadnjega poročila zelo ugodno vreme, se stanje hmeljskih nasadov ni izenačilo. Rastlina se je nadalje lepo razvijala in je v posameznih legah prirastlo že čez tri četrtine visokosti drogov. O škodljivcih ni kaj slišati. V novjšem času so se vnovič zmanjševale zaloge letnika 1930. Skoro vse lepo zeleno blago je razprodano. —

Vsak kmet mora biti naročnik KMETIJSKE MATICE!

Modni kampani
športni šerjot
za fine obleke
Velika izbira!
Ugodne cene!
R. MIKLAVC
"Pri Šteku" — Ljubljana

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzemimo na pomoč ona tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše pridelke, obenem pa zmanjšajo pridelovalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16—20% dušika in do 70% apna. to je skupno 80—90%, rastlinske hrane. Apneni dušik vpliva blagodejno na vse plevelke. Travniki dajo bujno in dobro seno. Na njivah, vinogradih in sadonosnikih povzroči apneni dušik večji pridelok tako kakovostno kakor količinsko.

Nitrofoskal-Ruše pa vsebuje vse potrebno rastlinsko hrano: dušik, fosforno kislino, kalij in apno. Valed tega nadomestuje vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posevke in vsako zemljo.

Apneni dušik in Nitrofoskal-Ruše se lahko naroči pri „EKONOM-u“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7, ali pa pri:

Tvornici za dušik d. d., Ruše pri Mariboru

ki raziskuje tudi zemljo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

Vrhunec znižanja cen!

meter à Din

Umetna svila najboljše vrste, modni vzorci	16—	Švicarski etamin v črni, sivi, rjavi, modri, zeleni, oranžni in roza barvi, širok 110 cm	13—
Ostanki umetne svile	11—	Velour baržun v gladkih barvah	18—
Damast-platno za žimnice, 120 cm	19—	Češki štofi za moške obleke od 45— do 85—	
Volneni delen s svilnatimi karo vzorci	19—	Prima angleški štofi že od 140 dinarjev naprej!	
Bombažni delen za ženske obleke	6—	Angleški poplin za srajce I.	17—
Čisto volneni, fini poplin v različnih gladkih barvah, širok 110 cm	28—	Jugoslovanski cefir za srajce	po 5— in 9—

Zenske in moške nogavice, žepni robci itd. vse pod ceno!

Družba »COMMERCE« d. d., Ljubljana, Tavčarjeva ul. 2., I. nadstr.
Če nas še niste obiskali, pridite in prepričajte se!

150 do 300 dinarjev

dnevno zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za odgovor znamki! — **Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307.**

Posestvo prodam
v lepem večjem kraju, pet minut od farne cerkve, s hišo, hlevom, svinjaki, kozolecem in drugimi pritiklinami, 10 jobov njiv in travnikov, jako pripravno za obrtnika. Cena zelo ugodna. Naslov se izve pri upravi „Kmetijskega lista“

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno 1839

Mlinske kamne

za belo in črno meljavo
SITA svilena, volnena in žična
JERMENA za vsakrni pogon tudi za **MLATILNICE** in ostale mlinске potrebščine nudi najceneje:

Brcar & Comp., Ljubljana
Kolodvorska 35 Zahtevajte cenik!

Kdor oglašuje, ta napreduje!

POLNOMASTNI, POLMASTNI in TRAPISTOVSKI

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah.

EKONOM

LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 7

Priznani najboljši

Trboveljski Portland-cement

vedno v zalogi pri

»EKONOM«
Ljubljana
Kolodvorska ulica 7

Smrekovo lubje

stalno kupuje

Franc Čebular, usnjarna
Ilg pri Ljubljani

MLIN

vzamem v najem. Ponužbe na:

Ivan Ivanuša Jagnenca
pošta Radeče pri Zidanem mostu

Oblastveno koncesionirana

Šoferska šola GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Gosposvetška cesta št. 12
Zahtevajte informacije

Nekoč pa Zlatico je razjezilo:
sosedino uzrla je perilo —
zakrpano, zamazano zaprano...
»Sosesta ljuba, mar še ni vam znano,

kako perilo belo se varaje
in kje se milo Zlatorog kupuje?« —
Sosesta to poslušala je vneto —
odslej po njenem se ravna nasvetu...

O! zlata Zlatica — glas gre okrog:
nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

ŠIVALNI STROJI

„GRITZNER“
„ADLER“
in kolese,
najboljši material.
precizna konstrukcija, krasna
oprema ter najnižja cena
so samo pri.

Večletna garancija!
Pouč v voženju brezplačno!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem
hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovenska gradbena in kreditna zadruga
r. z. s o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ul. 35/I.

Krajevno zastopstvo: Maribor, Aleksandrova 48

Pravila proti plačilu Din 5' - v znakah. Za odgovor
prosimo znakmo. / Uradne ure od 8 - 12 in od 14 - 18.

RADIOBALZAMIKA
ZANESLJIVO
SREDSTVO
PROT: REVMAZMU,
PREHLADU in ISHIJASU.
LABORATORIJ
BEOGRAD D' RAHLEJEVA SARAJEVSKA 84
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN. 75

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana
Dunajska cesta 46. Telefon 28-20

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih
strojev, separatorjev,
koles, gramofonov,
elektrotehničnih pred-
metov i. t. d. pod zelo
ugodnimi pogoji
sprejememo.
„CENTRA“ trgovina
šivalnih strojev i. t. d.
Ljubljana,
Poštini predal 248.

Laneno olje in vse v
Firnež stroko
Emajlne in spadajoče
ostale lake blago ku-
Oljnaté barve pite dobro,
Lanene tropine solidno in
po zmer-
nih cenah
pri

MEDIĆ-ZANKL

D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LIUBLJANA - MEDVODE - DOMŽALE

Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

Ali si že član Kmetijske Matice?

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

Račun pošt. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Brzjaviti: „KMETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon števil. 2347

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po
5 1/2% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev

Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvo, na
vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

SLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 — 12 1/2, in od 3 — 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 — 12 1/2,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

